

สอบใบประกอบวิชาชีพสาธารณสุขชุมชน

กลุ่มวิชาที่ 2 ป้องกันโรค ระบาด สถิติ และวิจัยฯ

สรุป + แนวข้อสอบ + พร้อมเฉลย

ฉบับอ่านง่าย สอบผ่านไว

เรียบเรียงโดย พิชญ์สินี สุขพานิชยิ่งยง

สอบใบประกอบ วิชาชีพสาธารณสุขชุมชน

กลุ่มวิชาที่ 2 ป้องกันโรค ระบาด สถิติ และวิจัยฯ
สรุป + แนวข้อสอบ + พร้อมเฉลย

ฉบับอ่านง่าย สอบผ่านไว
เรียบเรียงโดย พิชญ์สินี สุขพาณิชยิ่งยง

จากใจผู้เขียน

หนังสือเล่มนี้เปรียบเสมือน “เพื่อนคู่คิด” สำหรับพี่น้องนักสาธารณสุขทุกคนที่กำลังเตรียมตัวสอบใบประกอบวิชาชีพ โดยเฉพาะในกลุ่มวิชาที่ 2 ป้องกันโรคระบาด สถิติ และวิจัยฯ ผู้เขียนได้ย่อหนังสือ e-book จาก 5 กลุ่มวิชาที่ต้องสอบ จำนวน 6 เล่ม คือ

กลุ่ม 1 ส่งเสริมสุขภาพ อนามัยชุมชน

กลุ่ม 2 ป้องกันโรค ระบาด สถิติ และวิจัย ฯ

กลุ่ม 3 ตรวจประเมิน บำบัดโรคเบื้องต้น

กลุ่ม 4 อาชีวอนามัย อนามัยสิ่งแวดล้อม

กลุ่ม 5 บริหารสาธารณสุข กฎหมายเกี่ยวข้อง

เล่มที่ 6 รวมทั้ง 5 วิชาเข้าด้วยกัน

ทั้งนี้เพื่อตอบโจทย์ปัญหาที่บางท่านสอบผ่านเป็นบางวิชา ต้องการอ่านแค่บางวิชาเท่านั้น (ดูท้ายเล่ม)

จากประสบการณ์ที่ผู้เขียนได้คลุกคลีกับการทำงานจริงในพื้นที่ และจากการเรียนรู้ในฐานะนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุข ทำให้เข้าใจดีว่า “ความกังวล” ในช่วงก่อน

สอบนั้นเป็นอย่างไร เนื้อหาที่เยอะและซับซ้อนบางครั้งก็
ทำให้อินและมินหัวได้ไม่น้อย ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงตั้งใจ
กลั่นกรองสรุปเนื้อหาที่เข้มข้น ย่อยง่าย และเน้นจุดสำคัญ
ที่มักออกสอบมาไว้ในเล่มนี้ เพื่อให้เป็นเครื่องมือช่วยให้
ทุกคนอ่านง่ายขึ้น สอบผ่านไวขึ้น

ผู้เขียนเชื่อเสมอว่า “การสอบผ่าน” คือเป้าหมาย
สำคัญ แต่ “ความรู้ที่นำไปใช้ได้จริง” คือหัวใจของวิชาชีพ
สาธารณสุข หนังสือเล่มนี้จึงเป็นเสมือนการย่อยบทเรียน
ให้เพื่อนร่วมวิชาชีพได้ทบทวนความรู้ไปพร้อมกับการ
เตรียมตัว เพื่อนำไปปรับใช้ในการทำงานพัฒนาชุมชนของ
เราให้ยั่งยืนต่อไป

ขอเป็นกำลังใจให้พี่น้องทุกท่านที่กำลังอ่านหนังสือ
เล่มนี้อยู่ เราจะผ่านจุดนี้ไปด้วยกัน และประสบ
ความสำเร็จในการสอบไปด้วยกันนะคะ

ด้วยความปรารถนาดี
พิชญ์สินี สุขพาณิชย์ยิ่งยง

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

วิชาที่ 2 ป้องกันโรค ระบาด สถิติ และวิจัยฯ

สรุปบทเรียน	1 - 25
แบบฝึกหัดข้อสอบ	26 - 89
เฉลยแบบฝึกหัดข้อสอบ	90 - 161

พท.ภ.พิชญ์สินี สุขพานิชยิ่งยง

จัดทำโดย MAYA ME

ติดตามผลงาน ได้ที่ Tiktok, FB, YouTube : MAYA ME

Tel.095 – 112 -9927 Line ID : 095112992

กลุ่มวิชาที่ 2

ป้องกันโรค ระบาด
สถิติ และวิจัยฯ

สวมหน้ากากอนามัย

ล้างมือบ่อยๆ

มาร่วมกัน

สรุป กลุ่มวิชาที่ 2 ป้องกันโรค ระบาด สถิติ และวิจัยฯ

ระบาดวิทยา (Epidemiology) ไม่ได้หมายถึง
เพียงแค่การศึกษาเรื่องการระบาดของโรคติดต่อเท่านั้น
แต่คือ "ศาสตร์พื้นฐานของเวชศาสตร์ป้องกันและ
สาธารณสุข" ที่มุ่งเน้นการศึกษา "การกระจาย"

(Distribution) และ "ปัจจัยกำหนด" (Determinants)

ของภาวะสุขภาพหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพใน
ประชากรกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการ
การควบคุมโรคและแก้ไขปัญหาสุขภาพอย่างเป็นระบบ

1. หัวใจสำคัญ: สามเหลี่ยมระบาดวิทยา (The
Epidemiological Triad) ในการทำความเข้าใจการเกิด
โรค เราต้องพิจารณาปฏิสัมพันธ์ของ

องค์ประกอบ 3 ประการเสมอ ซึ่งต้องมีความสมดุลกัน
หากองค์ประกอบใดเปลี่ยนไป จะส่งผลให้เกิดโรคได้:

ตัวก่อโรค (Agent): คือสาเหตุที่ทำให้เกิดโรค เช่น
เชื้อจุลินทรีย์ (แบคทีเรีย, ไวรัส), สารเคมี, รังสี, หรือปัจจัย
ทางกายภาพ

ตัวโฮสต์ (Host): คือตัวบุคคลที่มีปัจจัยเสี่ยง
ภายใน เช่น อายุ, เพศ, พันธุกรรม, ภูมิคุ้มกัน และ
พฤติกรรมสุขภาพ

สิ่งแวดล้อม (Environment): คือปัจจัยภายนอกที่
เอื้อต่อการพบกันของ Agent และ Host เช่น สภาพ
ภูมิอากาศ, สภาพความเป็นอยู่, การจัดการน้ำเสีย, หรือ
สภาวะสังคม

การศึกษาวิจัยทางระบาดวิทยา

การศึกษาวิจัยทางระบาดวิทยาถือเป็น "เครื่องมือหลัก" ในการค้นหาความจริงทางสุขภาพ โดยมุ่งเน้นการหาคำตอบเกี่ยวกับสาเหตุ ปัจจัยเสี่ยง และผลกระทบของโรคในประชากร โดยทั่วไปสามารถจำแนกรูปแบบการวิจัยเชิงมืออาชีพได้ดังนี้

1. การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Studies)

เป็นการศึกษาเบื้องต้นเพื่อตอบคำถามว่า "ใคร (Who), ที่ไหน (Where), เมื่อไหร่ (When)" เพื่อนำข้อมูลไปสู่การตั้งสมมติฐาน

Case Report/Case Series: การรายงานผู้ป่วยรายบุคคลหรือกลุ่มเล็กๆ ที่มีอาการน่าสนใจ ซึ่งมักเป็นจุดเริ่มต้นของการค้นพบโรคอุบัติใหม่

Cross-sectional Study: การสำรวจประชากร ณ
จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อดูความชุกของโรคและปัจจัย
เสี่ยง (เปรียบเสมือนการ "ถ่ายภาพนิ่ง")

2. การวิจัยเชิงวิเคราะห์ (Analytical Studies)

เป็นการศึกษาเพื่อทดสอบสมมติฐานว่า "ทำไม
(Why) และอย่างไร (How)" โดยมุ่งเน้นหาความสัมพันธ์
ระหว่างปัจจัยเสี่ยงกับผลลัพธ์ทางสุขภาพ

Case-Control Study: การศึกษาแบบ "ย้อนกลับ"
โดยเริ่มจากผู้ป่วย (Case) เทียบกับคนไม่ป่วย (Control)
แล้วสืบค้นประวัติในอดีตเพื่อหาปัจจัยเสี่ยง เหมาะกับโรค
ที่พบได้น้อยหรือโรคที่มีระยะฟักตัวนาน

Cohort Study: การศึกษาแบบ "ไปข้างหน้า" โดย
ติดตามกลุ่มประชากรที่ยังไม่ป่วย แล้วแบ่งตามการได้รับ/
ไม่ได้รับปัจจัยเสี่ยง จากนั้นเฝ้าดูว่าใครจะเกิดโรคบ้าง ให้
ผลลัพธ์ที่มีความน่าเชื่อถือสูงในแง่ของลำดับเวลา

3. การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Studies)

เป็นการศึกษาที่ผู้วิจัยสามารถ "ควบคุม" ปัจจัยเสี่ยงได้ ซึ่งถือเป็นระดับสูงสุดของหลักฐานเชิงประจักษ์ (Gold Standard)

Randomized Controlled Trial (RCT): คือการสุ่มแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อวัดประสิทธิภาพของวิธีการรักษาหรือมาตรการป้องกันใหม่ๆ โดยลดอคติ (Bias) ได้ดีที่สุด

แบบฝึกหัดข้อสอบ

กลุ่มวิชาที่ 2 ป้องกันโรค ระบาด สถิติ และวิจัยฯ

(จำนวน 150 ข้อ)

ข้อที่ 1: จากการระบาดของไข้เลือดออก พบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุ 5-14 ปี เกิดมากในช่วงฤดูฝน และพบมากในหมู่บ้านใกล้แหล่งน้ำขัง การวิเคราะห์ลักษณะดังกล่าวเป็น
การศึกษาด้านใด

ก) การเกิดโรค

ข) การกระจาย

ค) สิ่งกำหนด

ง) ปัจจัยคุกคาม

ข้อที่ 2: การระบาดของโรคอาหารเป็นพิษ พบว่าเชื้อแบคทีเรียปนเปื้อนในอาหาร ผู้ป่วยมีภูมิคุ้มกันต่ำ และสถานที่ปรุงอาหารขาดสุขาภิบาล ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับองค์ประกอบใด

ก) Determinants

ข) Distribution

ค) Occurrence

ง) Applications

ข้อที่ 3: เกิดการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง นักวิชาการสาธารณสุขดำเนินการรณรงค์ให้นักเรียนฉีดวัคซีน และสวมหน้ากากอนามัย มาตรการดังกล่าวจัดอยู่ใน องค์ประกอบใดของการป้องกันโรค

ก) Agent

ข) Host

ค) Environment

ง) ถูกทุกข้อ

ข้อที่ 4: หมู่บ้านหนึ่งเกิดการระบาดของโรคอุจจาระร่วงจากน้ำดื่มปนเปื้อน เจ้าหน้าที่ดำเนินการปรับปรุงระบบประปา กำจัดขยะ และควบคุมแมลงวัน มาตรการนี้สอดคล้องกับข้อใด

ก) Host

ข) Agent

ค) Environment

ง) ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัดข้อสอบ

กลุ่มวิชาที่ 2 ป้องกันโรค ระบาด สถิติ และวิจัยฯ

(จำนวน 150 ข้อ)

ข้อที่ 1: จากการระบาดของไข้เลือดออก พบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุ 5-14 ปี เกิดมากในช่วงฤดูฝน และพบมากในหมู่บ้านใกล้แหล่งน้ำขัง การวิเคราะห์ลักษณะดังกล่าวเป็น
การศึกษาด้านใด

ก) การเกิดโรค

ข) การกระจาย

ค) สิ่งกำหนด

ง) ปัจจัยคุกคาม

ข้อที่ 2: การระบาดของโรคอาหารเป็นพิษ พบว่าเชื้อแบคทีเรียปนเปื้อนในอาหาร ผู้ป่วยมีภูมิคุ้มกันต่ำ และสถานที่ปรุงอาหารขาดสุขาภิบาล ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับองค์ประกอบใด

ก) Determinants

ข) Distribution

ค) Occurrence

ง) Applications

ข้อที่ 3: เกิดการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง
นักวิชาการสาธารณสุขดำเนินการรณรงค์ให้นักเรียนฉีดวัคซีน
และสวมหน้ากากอนามัย มาตรการดังกล่าวจัดอยู่ใน
องค์ประกอบใดของการป้องกันโรค

ก) Agent

ข) Host

ค) Environment

ง) ถูกทุกข้อ

ข้อที่ 4: หมู่บ้านหนึ่งเกิดการระบาดของโรคอุจจาระร่วงจากน้ำ
ดื่มปนเปื้อน เจ้าหน้าที่ดำเนินการปรับปรุงระบบประปา กำจัด
ขยะ และควบคุมแมลงวัน มาตรการนี้สอดคล้องกับข้อใด

ก) Host

ข) Agent

ค) Environment

ง) ถูกทุกข้อ

ข้อที่ 96: “ความชุกของภาวะความดันโลหิตสูงและปัจจัยเสี่ยงในประชากร 35-60 ปี” เป็นการศึกษาทางระบาดวิทยาในรูปแบบใด

ก) Retrospective Study

cross-sectional study (ภาคตัดขวาง)
เป็นการเก็บข้อมูล ณ ช่วงเวลาหนึ่งๆ

ข) Case-Control Study

ค) Cross-Sectional Study

ง) Randomized Controlled Trial (RCT)

ข้อที่ 97: แบบทดสอบที่มีคำตอบ 2 ตัวเลือก ได้คะแนน 0 และ 1 ควรใช้การทดสอบความเชื่อมั่นแบบใด

ก) Cronbach's Alpha

ข) KR-20

ค) Pearson's Correlation

ง) T-Test

ใช้กับข้อมูลประเภทเชิงลำดับขึ้นไป (Ordinal หรือ Interval)
โดยเฉพาะแบบสอบถามประเภท Likert scale (5-7 ระดับ)

แบบทดสอบที่มีคะแนน 0 และ 1 ควรใช้ KR-20 หรือ KR-21
ซึ่งเหมาะสำหรับวัดความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบปรนัย
(Dichotomous Items)

**ข้อที่ 98: องค์ประกอบส่วนใดของงานวิจัยใดที่พัฒนา
งานวิจัยต่อไป**

ก) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ข) ระเบียบวิธีวิจัย

ค) ข้อเสนอแนะ

ง) วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

**ข้อที่ 99: องค์ประกอบใดของวิจัยไม่จำเป็นต้องมีในการ
เผยแพร่วิจัยในวารสาร**

ก) วัตถุประสงค์

ข) ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ค) กิตติกรรมประกาศ

ง) หลักการและเหตุผล

ข้อที่ 100: ข้อใดเป็นการป้องกันหิวตกรโรค

ก) ดื่มน้ำเกลือแร่สม่ำเสมอ

ข) จัดการสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

ค) กรองน้ำบริโภคให้สะอาด

ง) ทำความสะอาดที่จำหน่ายอาหาร

ส่วนที่ไม่จำเป็นต้องมี เมื่อเผยแพร่
งานวิจัยในวารสาร คือ
“กิตติกรรมประกาศ”
(แต่สามารถมีหรือไม่ก็ได้
ขึ้นกับนโยบายวารสาร)

เล่ม 1 สีเขียว กลุ่ม 1 ส่งเสริมสุขภาพอนามัยชุมชน

เล่ม 2 สีฟ้า กลุ่ม 2 ป้องกันโรค ระบาด สถิติ และวิจัย ฯ

เล่ม 3 สีชมพู กลุ่ม 3 ตรวจประเมิน บำบัดโรคเบื้องต้น

เล่ม 4 สีแดง กลุ่ม 4 อาชีวนามัย อนามัยสิ่งแวดล้อม

เล่ม 5 สีม่วง กลุ่ม 5 บริหารสาธารณสุข กฎหมายเกี่ยวข้อง

เล่ม 6 สีเหลือง รวมทั้ง 5 กลุ่มวิชา

 กดเลือกซื้อ e-book ทั้ง 6 เล่มนี้ ได้ที่

พิมพ์ในช่องค้นหาชื่อผู้แต่ง

 ผู้แต่ง : พท.ภ.พิชญ์สินี สุขพาณชียังยง

 ร้านค้าออนไลน์

Shopee : MAYA ME

 hytexts.com

 Chulabook.com ศูนย์หนังสือจุฬาฯ หรือ

โหลดแอป CHULA BOOK

หมวดหมู่ | ร้านหนังสือศูนย์หนังสือจุฬาฯ

 ถึงวิธีการสั่งซื้อและเข้าใช้งาน

ช่วยเหลือ | ศูนย์หนังสือจุฬาฯ

<https://share.google/ywUwcJmISdjCST9xT>

 mebmarket.com หรือ แอป Meb

เล่ม 1 สีเขียว กลุ่ม 1 ส่งเสริมสุขภาพ อนามัยชุมชน

เล่ม 2 สีฟ้า กลุ่ม 2 ป้องกันโรค ระบาด สถิติ และวิจัย ฯ

เล่ม 3 สีชมพู กลุ่ม 3 ตรวจประเมิน บำบัดโรคเบื้องต้น

เล่ม 4 สีแดง กลุ่ม 4 อาชีวอนามัย อนามัยสิ่งแวดล้อม

เล่ม 5 สีม่วง

กลุ่ม 5 บริหารสาธารณสุข กฎหมายเกี่ยวข้อง

เล่ม 6 สีเหลือง รวมทั้ง 5 กลุ่มวิชา

สอบใบประกอบวิชาชีพสาธารณสุขชุมชน

5 กลุ่มวิชา สรุป + แนวข้อสอบ + พร้อมเฉลย

กลุ่ม 1 ส่งเสริมสุขภาพ ชุมชนและชุมชน

กลุ่ม 2 นิเวศน์โรค ระบาด สรีร และวิถี ๙

กลุ่ม 3 ตรวจประเมิน ป่าโคโรคเบื้อของสัตว์

กลุ่ม 4 สาขานานาชาติ ชุมชนสิ่งแวดลอม

กลุ่ม 5 นิเทศสาธารณสุข ภาพยนตร์สื่อมวลชน

ฉบับอ่านง่าย สอบผ่านไว

เรียบเรียงโดย ศิริบุญมี สุทธาณีนีละ